

โครงการมอบ พระ ภัป. และ ตูสะพานบุญ

เนื่องในโอกาสครบรอบ 2 ปี วันสวรรคต พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มูลนิธิธรรมมาภิบาลทางการแพทย์ แพทย์สภา และกระทรวงสาธารณสุข จัดให้มีโครงการมอบพระภัป.และตูสะพานบุญ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เพราะเห็นถึงความสำคัญว่า ทุกคนควรได้รับการดูแลอย่างมีศักดิ์ศรีสมเกียรติความเป็นมนุษย์ในวาระสุดท้ายของชีวิต รวมถึงการให้กำลังใจและเยียวยาจิตใจของญาติที่ต้องเผชิญกับความสูญเสีย

โครงการนี้ถอดต้นแบบจากโครงการงานคุณธรรม End of Life ของ หน่วยงานอุบัติเหตุ – อุกเหิน โรงพยาบาลบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นหน่วยให้บริการช่วยชีวิตผู้ป่วยอุกเหิน อย่างไรก็ตามบางกรณีแม้ว่าทีมแพทย์และพยาบาลช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่ก็ไม่สามารถยื้อชีวิตของผู้ป่วยไว้ได้ แพทย์และพยาบาลพบว่าญาติของผู้ป่วยกลุ่มนี้มักไม่สามารถรับมือกับการสูญเสียอย่างกระทันหันของบุคคลอันเป็นที่รัก แพทย์และพยาบาลจึงก่อตั้งโครงการนี้ขึ้นเพื่อให้ผู้เสียชีวิตได้รับการดูแลอย่างสมศักดิ์ศรี อันเป็นการเยียวยาจิตใจให้แก่ญาติผู้เสียชีวิตไปพร้อม ๆ กัน ทั้งยัง ช่วยลดความขัดแย้งระหว่างญาติและทีมแพทย์พยาบาลลงอย่างได้ผล

เมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2560 ท่านองคมนตรี ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย ไปเยี่ยมโรงพยาบาลแห่งนี้ ท่านชื่นชมแนวคิดของโครงการดังกล่าวและต้องการนำไปขยายผล กระทั่ง มูลนิธิธรรมมาภิบาลทางการแพทย์ แพทย์สภา และกระทรวงสาธารณสุข รับรู้ข้อมูลดังกล่าว จึงเล็งเห็นประโยชน์และพัฒนาต่อยอดจนเป็น โครงการมอบพระ ภัป. และ ตูสะพานบุญ ในเวลาต่อมา

รายชื่อผู้สนับสนุนโครงการ

1. สมเด็จพระวันรัต จุนท์ พรหมคุตโต เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศราชวรวิหาร ประธานสงฆ์
2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย
3. คณะกรรมการมูลนิธิธรรมมาภิบาลทางการแพทย์
4. นักศึกษาในหลักสูตรธรรมมาภิบาลทางการแพทย์สำหรับผู้บริหารระดับสูงรุ่นที่ 6
5. ผู้ตรวจราชการ เขตสุขภาพที่ 3 กระทรวงสาธารณสุข
6. นายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดพิจิตร
7. โรงพยาบาลบางมูลนาก
8. บริษัท ทีวีไคเร็ค จำกัด (มหาชน)
9. บริษัท เอ็กเซลเลนซ์ กราฟฟิก จำกัด
10. บริษัท เอส.พี.เอส.อินเตอร์เทค จำกัด
11. บริษัท กิฟฟารีน สกายไลน์ ยูนิตี้ จำกัด
12. มูลนิธินักศึกษาสถาบันพระปกเกล้าเพื่อสังคม

และผู้มีจิตอันเป็นกุศลเป็นจำนวนมากที่ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในโครงการนี้ มูลนิธิธรรมมาภิบาลทางการแพทย์ จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

พิธีมอบตู้สะพานบุญครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2563 เวลา 9.00 น. ที่ชั้น 14 อาคารแพทยสภา กระทรวงสาธารณสุข ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นพ.เกษม วัฒนชัย เป็นประธานในโครงการตู้สะพานบุญเพื่อผู้ป่วยวาระสุดท้าย เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในโอกาส ครบรอบ 2 ปี วันสวรรคต โดยพระคุณเจ้า สมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร เป็นประธานฝ่ายสงฆ์

ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2561-2563 มูลนิธิธรรมมาภิบาลทางการแพทย์ แพทยสภา และกระทรวงสาธารณสุข มอบตู้สะพานบุญให้โรงพยาบาลทั่วประเทศ รวม 228 แห่ง

ตู้สะพานบุญ ประกอบด้วย

1. พระพุทธรูปปางประทานพร ๑ปร.
2. กระจกรูปเทียน
3. แจกันดอกไม้
4. ดอกไม้ รูป เทียน ให้ผู้เสียชีวิตไปไหว้พระจุฬามณีบนสวรรค์ตามความเชื่อของชาวพุทธ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเป็นการไปสู่ภพภูมิที่ดี
5. หนังสือสวดมนต์
6. เหรียญโปรยทาน ตามความเชื่อว่าจะต้องโปรยเงินทางแยก สะพาน เพื่อจ่ายค่าผ่านทางให้สามารถนำวิญญาณผู้ตายกลับบ้านหรือวัด
7. พานขอขมา วางใบคำขอโหสิกรรม
8. วิทย์ และ ซีดีธรรมะ เพื่อเปิดให้ญาติฟังขณะรอรับศพที่โรงพยาบาล (ประมาณ 2 ชั่วโมง)
9. อุปกรณ์แต่งหน้า
10. เสื้อผ้า รองเท้า สำหรับผู้เสียชีวิต
11. อุปกรณ์อื่น ๆ เช่น รูป ไม้ขีดไฟ ทิชชู และอื่นๆ
12. หนังสือสัจธรรมชีวิต

ประวัติพระพุทธรูปปางประทานพร ภาปร.

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ให้ศาสตราจารย์ไพฑูริย์ เมืองสมบูรณ์ นายช่างศิลป์ กรมศิลปากร ปั้นแบบพระพุทธรูปปางประทานพร ภาปร. และทรงควบคุมการปั้นหุ่นให้อยู่ในพระบรมราชวินิจฉัย โดยตลอด และพระราชทานคำจารึกไว้ที่ฐานด้านหน้า เพื่อเป็นสัญลักษณ์ของชาติว่า “ทยยชาติ สามคดีย สติสยชานเนน โภชิสย รกษนติ” แปลว่า คนชาติไทย จะรักษาความเป็นไทย อยู่ได้ด้วยมีสติ สำนึกอยู่ในความสามัคคี ส่วนฐานด้านหลังจารึกใจความว่า “เสด็จพระราชดำเนินในพิธีหล่อ ณ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2508”

พระพุทธรูป ภาปร. รุ่นนี้ จึงสมบูรณ์แบบครบถ้วน รวมเอาสัญลักษณ์ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เข้าไว้ด้วยกันอย่างบริบูรณ์ มีคุณค่า ทั้งทางศิลปะประติมากรรม ประวัติศาสตร์ และคุณค่าแห่งจิตใจ

ใบคำกล่าวขอโหสิกรรม มีข้อความดังนี้

คุณ (พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย) ชื่อ.....วันนี้ทำให้สบาย ไม่ต้องกังวล ให้นึกถึง บุญกุศลที่ทำไว้เคยทำบุญที่ไหน ให้ระลึกถึง ขอให้หลับอย่างสบาย ไปสู่สุคติ กายกรรม วาจกรรม มโนกรรม กรรมอันใดที่ข้าพเจ้าทั้งหลาย ได้ล่วงเกินต่อท่าน ด้วยกาย วาจา ใจ ด้วยเจตนาที่ดี ไม่เจตนาที่ดี ขอจงได้อโหสิกรรม ให้แก่ข้าพเจ้าทั้งหลาย กรรมอันใดที่ท่านได้ล่วงเกินต่อข้าพเจ้าทั้งหลาย ด้วยกาย วาจา ใจ ด้วยเจตนาที่ดี ไม่เจตนาที่ดี ข้าพเจ้าทั้งหลายขออโหสิกรรมแก่ท่านทั้งหมดทั้งสิ้นขอให้.....ไปสู่สุคติภาพ สมดังตั้งใจ เทอญ

ขั้นตอนการดำเนินงานเมื่อมีผู้เสียชีวิต

1. เมื่อการรักษาได้ยุติลง แจ้งข่าวกับญาติเรื่องผู้เสียชีวิต สอบถามญาติเรื่องศาสนาของผู้เสียชีวิต หากเป็นศาสนาพุทธ ขออนุญาตเปิดเทปธรรมะในระหว่างดำเนินการด้านเอกสาร และเชิญญาติมาขออโหสิกรรมร่วมกับเจ้าหน้าที่ใน ช่วง 20 นาทีหลังเสียชีวิต
2. หลังจากนั้นขออนุญาตแต่งศพ ดูแลทำความสะอาดร่างกายภายนอก เปลี่ยนเสื้อผ้า แต่งหน้า ทวีผม
3. นำชุดดอกไม้มาวางไว้ที่มือของผู้เสียชีวิต วางไว้กลางหน้าอก พร้อมทั้งเตรียมชุดโปรยทาน มาวางไว้บริเวณใกล้ ๆ กับผู้เสียชีวิต
4. เคลื่อนย้ายผู้เสียชีวิตเข้าห้อง End of life ซึ่งจัดสถานที่ให้เงียบสงบเพื่อให้ญาติมีโอกาสใช้ช่วงเวลาสุดท้ายกับผู้เสียชีวิต พร้อม เปิดเทปธรรมะ
5. เมื่อครบ 2 ชั่วโมง ดูแลส่งผู้เสียชีวิตกับญาติ เพื่อประกอบพิธีทางศาสนาต่อไป

บทสวดมนต์ที่เกี่ยวข้อง

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สะติสังขาโต
 วิริยมปิตปัสสัทธิ-
 สมารุเปกขะโพชฌังคา
 มุณินา สัมมะทักขาทา
 สังวัตตันติ อะภิญญายะ
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 เอกัสมิง สะมะเย นาโถ
 คิลานะ ทุกขิตะ ทิสฺวา
 เต จะ ตัง อะภินันทิตฺวา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 เอกะทา ธัมมะราชาปี
 จุนทิตฺเตเรนะ ตัญญูวะ
 สัมโมทิตฺวา จะ อาพาธา
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
 ปะหีนา เต จะ อาพาธา
 มัคคาหะตะกิเลสา วะ
 เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ธัมมานัง วิจะโย ตะธา
 โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร
 สัตเต เต สัพพะทัสสินา
 ภาวิตา พะหุสีกะตา
 นิพพานายะ จะ โพธิยา
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
 โมคคัลลานัญจะ กัสสะปะง
 โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
 โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
 เคลัญญะนาภิปิโธ
 ภาณะเปตฺวานะ สาทะรัง
 ตัมมหา วุฏฐาสิ ฐานะโส
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
 ตินณันนัมปิ มะเหลสีนัง
 ปัตตานุปัตติธัมมะตัง
 โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ

บทสวดโพชฌังคปริตร เป็นบทสวดที่พุทธศาสนิกชนเชื่อว่าสวดแล้วช่วยให้หายจากโรค เพราะเมื่อครั้งที่พระพุทธเจ้าอาพาธ ตรัสให้นายจุนทะสวดโพชฌังคถ้อย หลังจากนั้นพระพุทธเจ้าหายประชวร ส่วนหลักธรรมในบทสวดโพชฌังค เน้นเรื่องการทำใจให้สว่าง สะอาดผ่องใส เมื่อจิตใจดีก็ช่วยให้ร่างกายแข็งแรงไปด้วย

บทพิจารณาอภินิหารปัจเจกขณะ

(หันทะ มะยัง อะภินิหารปัจเจกขณะปาฐัง ภาณามะ เส)

ชะระธัมโมมหิ
ชะรัง อะนะตีโต, (ตีตา)
พะยาธิธัมโมมหิ
พะยาธิง อะนะตีโต, (ตีตา)
มะระณะธัมโมมหิ
มะระณัง อะนะตีโต, (ตีตา)
สัพเพหิ เม ปิเยหิ มะนาเปหิ
นानาภาโว วินาภาโว,

กัมมัสสะโกมหิ
กัมมะทายาโท
กัมมะโยนิ
กัมมะพันธู,
กัมมะปะภูสีระระโณ,
ยัง กัมมัง กะริสสามิ,
กัลลียาณัง วา ปาปะกัง วา,
ตัสสะ ทายาโท ภาวิสสามิ,
ปัจเจกเขตติัพพัง.

เรามีความแก่เป็นธรรมดา,
จะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,
เรามีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา,
จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้,
เรามีความตายเป็นธรรมดา,
จะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,

เราจะเป็นไปต่าง ๆ คือจะพลัดพราก
จากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป,
เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน,
เราเป็นทายาทผู้รับผลแห่งกรรม,
เราเป็นผู้เกิดมาแต่กรรม,
เราเป็นเผ่าพันธุ์แห่งกรรม,
เรามีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย,
เราทำกรรมอันใดไว้,
เป็นบุญหรือเป็นบาป,
เราจะได้รับผลของกรรมนั้นไป,
เราทั้งหลายพึงพิจารณาอย่างนี้เนื่อง ๆ
อย่างนี้แล.

อภินิหารปัจเจกขณะ คือบทสวดเพื่อพิจารณาถึงความแก่ ความเจ็บ ความตาย
ความพลัดพราก ไม่ให้ประมาทในชีวิต

บทแผ่เมตตาให้แก่ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ,
 นิททุกโข โหมิ,
 อะเวโร โหมิ,
 อภัยปัชฌา โหมิ,
 อะนีโฆ โหมิ,
 สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ.

ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุข
 ปราศจากทุกข์
 ไม่มีเวร
 ไม่มีความเบียดเบียน
 ไม่มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจ
 ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุขกาย สุขใจ
 รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้น เทอญ.

บทแผ่เมตตาไม่มีประมาณ

สัพเพ สัตตา,
 อะเวรา โหนตุ,
 อภัยปัชฌา โหนตุ,
 อะนีชา โหนตุ,
 สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ.

สัตว์ทั้งหลายทั้งปวง ที่เป็นเพื่อนทุกข์
 เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น
 อย่าได้มีเวรต่อกันและกันเลย
 อย่าได้เบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย
 อย่าได้มีความทุกข์กาย ทุกข์ใจเลย
 จงมีแต่ความสุขกายสุขใจ
 รักษาตนให้พ้นจากทุกข์ภัยทั้งสิ้นเถิด.

คำกรวดน้ำแบบสั้น

อิหัง เม ญาตินัง โหตุ สุขิตา โหนตุ ญาตะโย.
 ขอบุญนี้จงสำเร็จแก่ญาติทั้งหลายของข้าพเจ้าเถิด